

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

quædam non credi, nisi prius intelligantur, & ipsa per fidem amplius intelligi: nec ea quæ prius creduntur, quæ intelligantur, penitus ignorantur cum fides sit ex auditu. Ignorantur tamē ex parte quia non sciuntur. Creditur ergo quod ignoratur, sed non penitus: sicut etiam amatur, quod ignoratur. Vnde Aug. Sciri aliquid, & non diligi potest. Diligi vero quod nescitur, quæro vtrū possit. Si uon potest nemo diligit Deum anteq̄ sciat. Vbi sunt illa tria fides, spes, charitas, nisi in animo credente, quod nondum scit, & sperante, & amante quod creditur. Amatur ergo, & ignoratur, sed tamen creditur.

DE FIDE ANTIQVORVM.

DISTINCT. XXV.

PRædictis adiendum est de sufficientia fidei ad salutem. Illis enim qui præcesserunt aduentum Christi, & qui sequuntur, videtur profecisse fides secundum temporis processum, sicut profecit cognitio. Fides quippe magna dicitur cognitione, & articulorum quantitate, vel constantia, & deuotione. Est autem quædam fidei mensura, sine qua nunquam potuit esse salus. Vnde Apostolus. Oportet accedentem credere quia Deus est, & quod remunerator est sperantium in se. Sed quæritur, vtrum hoc credere ante aduentum, & ante legem ad salutem suffecerit? Nam tempore gratiæ constat certissime hoc non sufficere: oportet enim vniuersa credi, quæ in Symbolis continentur. Sed nec ante aduentum, nec ante legem videtur hoc suffecisse: quia sine fide Mediatoris nullum hominem vel ante, vel post fuisse saluum. Sanctorum auctoritates contestantur. Vnde Augustin. ad Optatum. Illa fides sana est, qua credimus nullum hominem siue maioris siue minoris ætatis liberari à cōtagione mortis, & obligatione peccati, quod prima natiuitate contraxit, nisi per vñū mediatorem Dei & hominē Iesum Christum.

*Ibid. eodem
4. cap.*

Heb. 11. 6.

*Epist. 157.
To. 2. 1. ad
Tim. 2. 6
Ibid. paulo
inferius
In eadē epi-
sto. 157. pau-
lo inferius.
Actuum 4.*

ewid

cuius hominis eiusdemque Dei saluberrima fide etiam illi iusti salui facti sunt, qui priusquam veniret in carne, creduntur in carnem venturum. Eadem n. fides est, & illorum, & nostra. Proinde cum omnes iusti siue ante incarnationē siue post, nec vixerint nec viuant, nisi ex fide incarnationis Christi: profecto quod scriptum est, Non esse aliud nomen sub celo, in quo oporteat saluari nos: illo tempore valet ad saluandum genus humanum, ex quo in Adam vitiatum est: Idem, Nemo liberatur a damnatione, quæ per Adam facta est, nisi per fidem Iesu Christi. Idem, eadem fides Mediatoris nos saluat, saluos iustos faciebat antiquos, pusillos cum magnis, quia sicut credimus Christum in carne venisse, ita illi venturum: & sicut nos mortuum, ita illi moriturum. & sicut nos resurrexisse, ita illi resurrecturum: & nos & illi, ad iudicium viuorum & mortuorum venturum. Gregor. super Ezechiel. Et qui preibant, & qui sequebantur, clamabant dicentes O sanna filio Dauid, quia omnes electi, qui in Iudæa esse potuerunt, siue qui nunc in Ecclesia sunt, in mediatorē Dei, & hominū crediderunt, & credunt. His alijsque plurib. testimonijs perspicue docetur, nulli vnq̄ salutē esse factā, nisi per fidem mediatoris. Oportet ergo accedentem credere, quæ supra dixit Apostolus: sed nō sufficit.

De fide simplicium.

Quid ergo dicetur de illis simplicibus, quibus nō erat reuelatum mysterium incarnationis, qui pie credebant, quod eis traditum fuit? Dicit potest nullum fuisse iustum vel saluum, cui non esset facta reuelatio vel distincta, vel velatā, vel in aperto vel in mysterio. Distincta, vel Abraham & Moyli, alijsque maioribus qui distinctionem articulorum fidei habebant: velatā, vt simplicib. quibus reuelatūerat ea esse credenda, q̄ credebāt illi maiores & docebant, sed eorum distinctionem apertā non

R r 2

habe-

*Lib. de cōr-
ruptione &
gratia ad
p̄ncip. cap.
7. tom 2.
Lib. 2. ca. 12.
ad princip.
de nuptiis
& concupiscentia eo-
dem tom. 7.*

*Greg. lib. 2.
hom. 17. ad
illud Ezech.
40. Thalam-
i autē sex
cubitum.
Marc. 11. b.
ad Heb. 11. b.*

habebant: sicut & in Ecclesia aliqui minus capaces sunt, qui articulos symboli distinguere, & assignare non valent, omnia tamen credunt, quæ in symbolo continentur. Credunt enim quæ ignorant, habentes fidem velatam in mysterio: ita & nunc minus capaces ex reuelatione sibi facta maioribus credendo inhærebant, quibus fidem se am quasi cõmittent, vnde Job, Boues arabãt, & aliq̃ nẽ pascebãtur iuxta eos. Simples & minores sunt a sine pascentes iuxta boues: quia humilitate maioribus adheẽdo, in mysterio credebãt, q̃ & illi in mysterio docebãt, qualis forte fuit vidua Sareptana.

*Iob. 1. c.
3. Reg. 17. 6*

*Quæ ante aduentum Christi de mediatore credere
sufficiebat.*

Sed quæritur, Cum sine fide mediatoris antiquo nõ fuerit salus, sicut nec modernis: vtrũ oportuerit illos credere omnia illa de mediatore, quæ nũc credimus? Quibusdam videtur, quod suffecit illis quatuor tantum credere, sc. natiuitatẽ, mortem, resurrectionem, aduentum ad iudicium, quod ex præmissis verbis Aug. colligunt, vbi ista quatuor posuit. Alijs a. videtur habitã fide trinitatis, id est mysterio incarnationis fidei suffecisse, vt Dei filius crederetur nasciturus de homine, & iudicaturus qui de Ioanne Baptista documentum huius rei assumunt, qui de morte Christi & descensu ad inferos in Euangelio dubitasse videntur, secundum expositionẽ Greg. quando interrogauit per discipulos, Tu es q̃ venturus es, an aliũ expectamus? Quasi diceret, Es tu per te ipsum descensurus ad infernum, an aliũ ad hæc sacramenta missurus es? Quidã tamen dicunt eũ non dubitasse de ignorantia, sed de pietate, i. dubitare se ostendisse: non quia ignorauerit, sed pietatis affectu compassum esse Christo, & eius humilitatẽ admirando insinuasse.

*Greg. hom.
6. ad illud
Matth. 11.
Tu es qui
venturus es.
Et hom. 1.
in Ezech. ad
principium.*

De fide Cornelij.

Solet etiam quæri de Cornelio, Vtrum fidem incar-

incarnationis habuerit, cum dictum est ei per angelum, *Acceptæ sunt eleemosynæ tuæ, & exauditæ sunt orationes tuæ?* Si n. fidem incarnationis non habebat, tunc ergo sine fide incarnationis erat ei iustitia: quia de illo scriptum est, quod iustus erat & timebat Deum. Si vero fidem incarnationis habebat, ad quid ergo missus est ad eum Petrus? Sane dici potest, eum sicut fidem unitatis, ita & incarnationis habuisse de reuelatione, sed incarnatum iam esse Dei filium ignorasse: & ideo missus est ad eum Petrus, ut iam natum Dei filium ei annuntiaret, & sacramentum regenerationis ei conferret. Habebat ergo fidem incarnationis, sed an facta, vel futura esset non nouerat, & ita per fidem venit ad opera, & per opera amplius solidatus est in fide. Per fidem n. ut ait Greg. venit ad opera. Cornelius etiam per fidem venit ad opera, Deum enim unum credebat, sed filium eius nesciebat incarnatum. Per fidem placuerunt Deo opera eius. Sine fide enim impossibile est aliquem placere Deo. August. vero dicit Cornelio dictum esse per angelum. *Acceptæ sunt eleemosynæ tuæ, & orationes tuæ antequam in Christum crederet: nec tamen sine aliqua fide donabat & orabat.* Nam quomodo inuocabat, in quem non credebat? Sed si posset sine fide Christi esse salus, non ad eum mitteretur architectus Ecclesie Petrus. Attende quid ait, sine fide Christi non posse esse salutem: & tamen Cornelium exauditum antequam crederet in Christum. Quod ita potest intelligi, scilicet, antequam sciret Christum incarnatum, in quem credebat in mysterio.

De equalitate fidei, spei, charitatis, & operis, quæ secundum aliquid sunt equalia.

Illud etiam non est prætermittendum, quod fides, spes, charitas, & operatio secundum aliquid equalia, sunt in presenti. Vnde Greg. Fidem, spem, charitatem, atque operationem dum in hac vita viuimus,

Actuum 10. c

Ibidem.

Gre. hom. 19.

ad illud

Ezech. 40.

Septem ve-

ro graduum

erat ascen-

sus eius li. 2.

Aug. li. 1. de

grad. cap. 7.

ad princip.

Tom. 7.

Ad Ro. 10. c

E

G. eg. ho. 22.

li. 3. ad illud

Ezech. 40.

& mensus

est atrium.

Ibidem paulo inferioris.

Ibidem paulo superioris.

1. Cor. 13. c.

*1. Tim. 1. a
Lib. de Doc.
Christ, 1.
cap. 40. in
principio.*

æquales sibi esse apud nos inuenimus: quia quantum credimus, tantum amamus: & quantum amamus, tantum de spe præsumimus. Quisq; enim fidelis tantum credit, quantum sperat, & amat: tantum operatur, quantum credit, & amat, & sperat. Sed ramentum maior spe & fide charitas dicitur, quia cum ad Dei speciem peruenitur, spes & fides transit, sed charitas permanet: & quia charitas mater est omnium virtutum, quæ non ideo post fidem & spem ponitur, quod ex eis oriatur, sed post illa remanebit aucta. Charitas enim nunquam excidit. Præmissa autem æqualitas proprie secundum interiorum actuum intentionem consideranda est. Hinc vero quod hic & superius dictum est, scilicet, quod charitas non est ex fide & spe, sed è conuerso, videtur obuiare, quod ait Apostolus. Finis præcepti est charitas de corde puro, & conscientia bona & fide non ficta. Quod exponens Aug. Cor. accepit pro intellectu, & conscientiam pro spe. Qualis inquit charitas est finis præcepti procedens de corde puro, id est de puro intellectu, ut nihil nisi Deus diligatur, & conscientia, i. de spe bona, & fide non ficta, i. simulata, Non ergo charitas fidem & spem, sed fides & spes charitatem præcedere videntur. Hoc ergo ea ratione traditum intelligitur, non quod fides & spes causa vel tempore charitatem omnium bonorum matrem præcedat: sed quia charitas sine illis in aliquo esse non potest, sed illa sine charitate possunt esse: quamuis non sit pro a fides vel spes sine charitate. Ideo ergo ex fide & spe procedere dicitur charitas, quia nulli prouenit sine istis.

DE SPE, QUID SIT.

DISTINCT. XXVI.

De spe.

Est autem spes virtus, qua spiritualia & æterna bona sperantur, id est, cum fiducia expectantur. Est enim spes certa expectatio futuræ beatitudinis, veniens ex Dei gratia & meritis præcedentibus.